

Gledališče

Marie NDiaye: Hilda

PG Kranj in ŠKUC gledališče

V stolpu Škrlovec v Kranju je domače Prešernovo gledališče v koprodukciji z ljubljanskim ŠKUC gledališčem uprizorilo slovensko odrsko pravzeto drame sodobne francoske avtorice Marie NDiaye *Hilda* (1999). Besedilo, ki je bilo napisano za radio, je po dveh slovenskih radijskih oživitvah tokrat v novem prevodu Suzane Koncut ter ob sodelovanju dramaturginje Anje Krušnik Cirnski tudi v tretje, a tokrat na komorno prizorišče, postavljal režiser Alen Jelen. Univerzalno razmerje med gospodarico in služkinjo, dekadentno svojeglavo gospo Lemarchand ter njeno vse bolj razosebljeno in popredmeteno sužnjo Hildo, ki je ves čas dogajanja pomenljivo odsotna, je postavljeno v današnje okolje globalnega kapitalizma, v katerem prevladuje nasprotje med manjšino privilegiranih in nenasitno pohlepnih delodajalcev ter večino izkoriščanih in nemočnih delojemalcev. Hildino zgodbo postopnega človeškega razosebljenja in popredmetenja nam posredno razkrivajo domišljeni dialogi med kultivirano, samovorno gostobesedno ter čutno in čustveno izpraznjeno meščansko soho gospodarice ter Hildinim izobražbeno in družbeno podrejenim možem Franckom. Neenakopravnemu besednjemu spopadu med puhlim, a zmagovitim leporečjem nebrzdane gospiske polaščevalke ter med jecljavim in družbeno zatrtem »kruhborcem« za golo

preživetje dodajajo pomenljive razsežnosti in osvetlitve skope, a subverzivno uporniške intervencije še »neukročene« Hildine sestre Corinne v skelepnu delu drame. Spor med nosilnima antagonistoma so ustvarjalci učinkovito postavili na vzdolžno in razmeroma ozko prizorišče med dvema tribunama za občinstvo, ki je ponudilo najtejnnejši stik gledalcev s protagonisti. S stilnim salonskim dvosedom in bogatim lestencem na enim ter visečo boksarsko vrečo in lesenim zabojem na drugem koncu »prehoda« so asketsko nakazali temeljno nasprotje med izhodiščnima družbenima okoljema (scenograf je Branko Hojnik). K drastičnemu razlikovanju med kičasto lažnivo pozunjanjenostjo zdolgočasene gospiske ter skromno preproščeno »kruhborcev« za vsakdanje preživetje so učinkovito prispevali pomenljivi kostumi Belinde Radulović, maska Mateja Pajntarja in opazne socialnozvrstne razlike v odrskem govoru (lektorica Maja Cerar). K nerealističnemu in mestoma nedoumljivo zagonetnemu vzdušju dogajanja je prispevala glasbena oprema Darje Hlavka Godina. V asketski postavitvi režisera Alena Jelena, ki pričakovano tudi v tridimenzionalni oživitvi zahtevne predloge najprej računa na prepričljive interprete, a si zna učinkovito pomagati tudi z domišljenimi odrskimi poudarki (npr. risanje in brisanje črte s kredo na tla, meje med protagonistoma, razredoma; sklepna zunanja pretvorba gospke Lemarchand v Hildo), je nosilno večplastno vlogo gospke Lemarchand prepričljivo, virtuozno in presunljivo izoblikovala Darja Reichman. V mnogih podrobnostih je oživila vso strašljivo mrtvoudnost

ponarejenega zunanjega leporečja, svetovljanstva in dobronamernosti, a tudi vse grozovite notranje stiske, krče, bolečine in zatajene krike popolne izpraznenosti, odsotnosti smisla ter nezadoščenosti. V vlogi z bojem za golo preživetje brezupno ukročenega ter trajno ponižanega in zatrtega Hildinega moža Francka je premočrtno nastopil Miha Rodman ter v epizodi naravne svobodne osebe in (še) neukročene upornice Vesna Pernarčič.

SLAVKO PEZDIR